

“Bush deu al seu successor deixar l'Iraq en la millor situació possible”

Peter Rodman fou director general de Defensa del govern dels Estats Units quan Donald Rumsfeld encapçalava aquest departament. En aquesta entrevista analitza la situació que es viu a l'Iraq i el procés de retirada de part dels soldats nord-americans que hi ha desplegats.

Peter Rodman (Boston, 1943) és un gran coneixedor de les interioritats de la Casa Blanca, perquè hi ha treballat amb sis presidents; tots els que hi ha hagut des de Richard Nixon, llevat de Bill Clinton. L'any 2001, Donald Rumsfeld, l'anterior secretari de Defensa, el va nomenar per a un dels seus càrrecs de màxima confiança. Per això, quan feia poc que Rumsfeld havia deixat el Pentàgon, Rodman li seguí els passos. De llavors ençà, treballa d'analista en defensa i seguretat a la Brookings Institution, un dels equips d'especialistes més poderosos i influents de Washington.

—**Senyor Rodman, vós heu conegut des dins els governs de diversos presidents dels Estats Units. Quin creieu que ha funcionat més bé?**

—Des d'un punt de vista de model de presa de decisions, l'administració de George Bush pare, perquè era receptiu als consells de la burocràcia, però a la vegada capaç de prendre decisions pròpies. En canvi, Nixon i Kissinger menyspreaven la burocràcia i volien passar-hi per damunt, cosa que va motivar una rebel·lió interna que impedí l'èxit de la seva gestió.

—**I del funcionament actual del Pentàgon, què me'n dieu?**

—És una administració complexa, però en el procés de presa de decisions és força bo. Independentment de les polítiques que en resultin, tant el president George W. Bush com el secretari de Defensa Donald Rumsfeld estaven

en comunicació constant amb els comandaments militars, cosa diferent a allò que passava amb Bill Clinton i Wesley Clark durant la guerra de Kosovo. L'únic problema del president Bush és que delega molt, i quan hi ha un xoc entre els diversos departaments, hi hauria d'intervenir més directament per evitar l'estancament de moltes polítiques.

—**Quin creieu que ha estat el principal error del president Bush a l'Iraq?**

—No haver traspasat el poder a un govern provisional iraquí d'una manera immediata, com sí que vam fer a l'Afganistan. Des del Pentàgon vam defensar aquesta opció, però vam perdre el debat, i al final es va establir un govern d'ocupació, cosa que acaba essent un desastre.

—**Sobretot s'ha culpats el Pentàgon de no haver enviat prou soldats a la guerra al començament...**

—D'això, encara no en tinc cap opinió clara. La guerra la vam guanyar netament. El problema va ser l'endemà. Potser sí que hi havíem d'haver enviat més soldats l'endemà, però és que no esperàvem que les institucions iraquianes s'enfonsessin com ho van fer. Molta gent parla de l'exèrcit, però el gran problema va ser la policia, que era la que havia d'haver evitat, per exemple, els saqueigs.

—**Però alguna influència hi devia tenir el decret per a netejar el país de membres del partit Baas...**

—En teoria aquesta política només

havia d'afectar la cúpula de l'estat, no pas els agents de policia ni els mestres. Però va passar que no es va aplicar correctament. Els xiïtes es van emparar de seguida de l'administració i van executar una política de neteja molt més profunda que no hauríem desitjat.

—**Esteu d'acord amb la decisió del president Bush d'efectuar una retirada limitada l'any vinent?**

—Sí, totalment. S'ha de fer una retirada de les tropes segons les condicions sobre el terreny, no pas segons consideracions polítiques. Si volem estabilitzar el país cal que enviem un missatge als moderats que estem disposats a quedar-nos-hi i a assumir les nostres responsabilitats. La primera cosa que ens pregunten és si marxem o no, perquè d'això depèn que assumeixin riscos i s'enfrontin als radicals. Si insinuem que aviat tocarem el dos, s'estimaran més preparar-se per al proper caos, i els països veïns prendran posicions per ocupar el buit que deixem. A més, la millora de la seguretat que hi ha hagut, si es manté, oferirà les condicions adequades per al procés de reconciliació.

—**Quines són les condicions necessàries perquè els Estats Units surtin airosos de l'Iraq?**

—Els iraquians s'han d'ocupar del seu govern, sobretot de la seguretat. Hem d'infligir una derrota a l'enemic, que passi a trobar-se a la defensiva, mentre els moderats guanyen terreny. No hi haurà un moment màgic, és un procés. Si l'evolució que hem vist aquests darrers mesos es manté, ens hi aproparem molt. No crec que sigui impossible, i és molt necessari per a desmoralitzar al-Qaida, que en aquests moments està imbuïda d'un sentit d'invencibilitat molt perillós.

—**Així doncs, Bush traspasarà la qüestió de l'Iraq al proper president?**

—Sí, però mantenir l'esforç bèl·lic no serà una càrrega per al proper president, sinó una benedicció, perquè li

permetrà de tenir un ventall més ampli d'opcions. Si comencéssim una retirada substancial ara mateix, i s'incendiés el país, el successor es trobaria en una posició molt delicada. Li seria molt més difícil políticament tornar a enviar més soldats, si ho decidís. El president deu al seu successor deixar l'Iraq en la millor situació possible.

—**L'altre gran assumpte a la regió és el programa nuclear iranià. Com veieu aquest conflicte?**

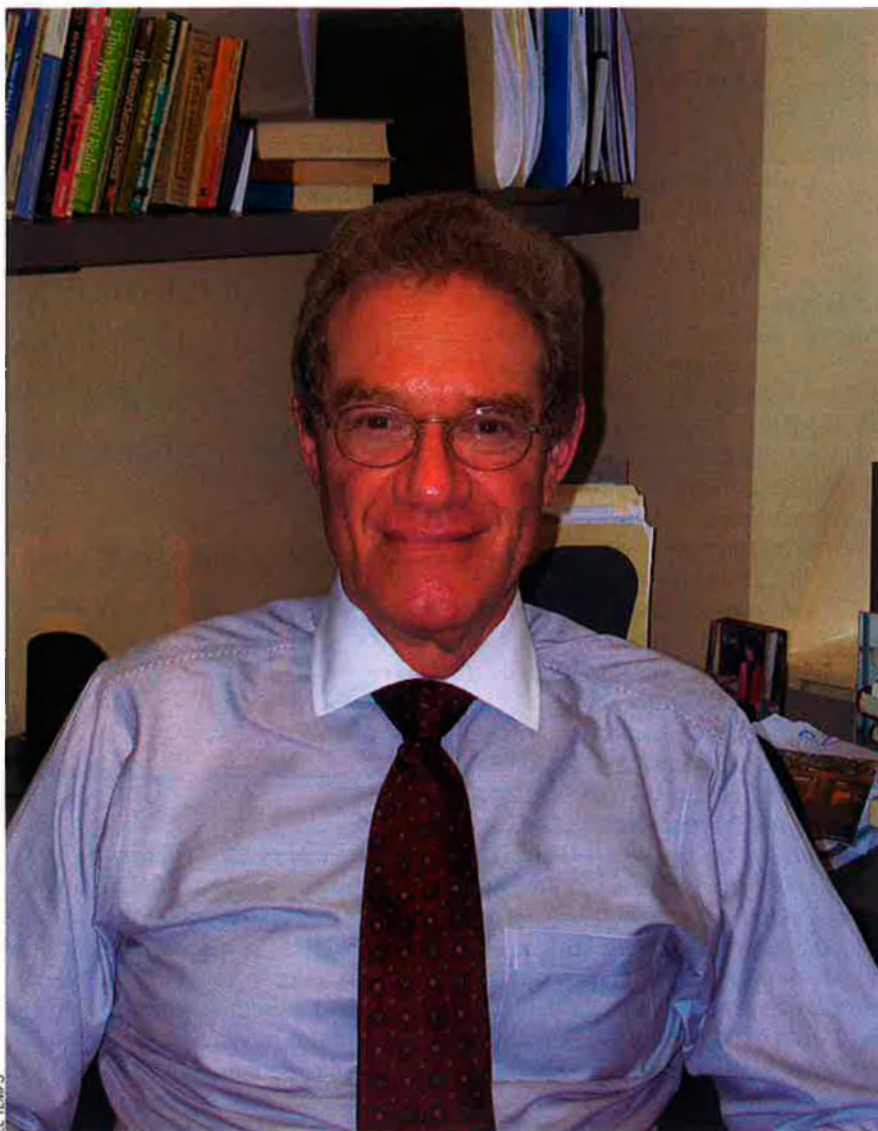
—El que fan els europeus, sobretot els francesos, és molt important. Tenim l'obligació moral d'exhaurir tots els mitjans pacífics abans de plantejar-nos més opcions. I les sancions econòmiques són una eina potent; hem d'imposar costos a l'actitud del règim, la qual cosa reforçarà els arguments dels moderats, que demanen un canvi. Fins ara, les sancions han estat molt dèbils, i tot sembla indicar que la Xina i Rússia vetaran qualsevol proposta ambiciosa.

—**Per tant, no confieu en l'eficàcia pràctica de les sancions en aquest cas?**

—Encara que no tota la comunitat internacional les apliqui, si aconseguim una aliança que inclogui les principals potències occidentals, pot haver-n'hi prou. Es tractaria d'imposar una prohibició a les companyies occidentals d'invertir-hi en sectors clau com l'energètic, el bancari o el financer, paral·lela a les accions de l'ONU. Em preocupa que alguns responsables europeus insisteixen a dir que cal que tots els països de la UE aprovin una posició per consens, perquè això és sinònim d'inacció: s'imposarà el mínim comú denominador. Els qui hi vulguin participar haurien de poder fer-ho. Aquesta és l'última oportunitat per a la diplomàcia i, curiosament, els qui dificulten la imposició de sancions dures pot resultar que afavoreixin una conflagració militar. La timidesa europea pot ser un perill per a la pau.

—**A l'informe del grup d'estudi sobre l'Iraq es proposava d'obrir negociacions directes amb Teheran. Hi hauria d'haver una negociació de més alt nivell abans de l'enduriment de les sancions?**

—No crec que calgui, perquè el conflicte no és fruit d'una manca de comunicació. Aconseguir la bomba nuclear és una raó de ser per a aquest règim, i

parlant no els convenceren que canviïn. En canvi, els donaria una legitimitat internacional que seria negativa.

—**Quant de temps s'hauria de deixar per a veure si les sancions funcionen?**

—No és fàcil de marcar terminis, i crec que no és el moment de parlar de què passaria si no funcionen. No vull especular sobre un possible atac, perquè la gent s'endú una impressió equivocada sobre la seva inexorabilitat. A més, les lleis que imposen sancions a l'Iran han estat bipartidistes, i per tant, no hi ha pressa. Fins i tot si un demòcrata guanya les eleccions, no crec que s'acabi la pressió sobre l'Iran.

—**Creieu que l'ascens dels partits islamistes aconsella de deixar d'impulsar la democratització a l'Orient Mitjà?**

—La democratització s'ha convertit en un eix de la política exterior nord-americana i és irreversible. Kissinger, que era un realista, ja va reconèixer que aquest és un debat que ha guanyat Wilson. Ara bé, la qüestió és reconciliar els objectius amb l'estratègia. Cap govern no desestabilitzarà el govern d'Egipte o de l'Aràbia Saudita. S'ha d'actuar amb subtilitat i flexibilitat. El president no s'equivoca quan diu que el problema de la regió és de governabilitat i legitimitat. A més, tenint en compte que els islamistes radicals no creuen en la sobirania popular, sinó en el califat, el fet que partits islamistes guanyin eleccions potser no és del tot negatiu.

*Ricard González
Washington*